

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van **Dr. K. Schilder, Dr. C. Tazelaar en Prof. Dr. J. Waterink**

Medewerkers: Dr. H. A. van Andel, Solo; Dr. R. E. van Arkel, Utrecht; Dr. Henry Beets, Grand Rapids; Dr. C. Bouma, 's Gravenhage; Dr. K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr. F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr. T. Hoekstra, Kampen; Dr. G. Keizer, De Steeg; Dr. B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr. C. Lindeboom, Amsterdam; Dr. S. O. Los, 's Gravenhage; Dr. J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr. F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr. D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr. A. Ringnalda, Soerabaja; Dr. J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr. J. Thijss, Zwolle; Dr. J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr. D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr. J. de Vries, Tilburg; Dr. J. D. Wielenga, Franeker; Mr. J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Stukken voor de Redactie zende men aan den secretaris der Redactie:
Dr. C. TAZELAAR, 2e Const. Huygensstr. 77, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f.125 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f.750 en voor Ned.-Indië f.6.— per jaar.
Advertentiën: 35 ct. p. regel. — Losse nummers f.0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Het vijfde gebod en het moderne leven. I. — Uit de Schrift: Niet zuchten (Jac. 5:9). — Kerkelijk Leven. — Lit. en Kunst: De Erigenaam van Redcliffe. — Het Boek van de Week: De V. U. Haar ontstaan en bestaan. — Uit de Historie: Uit de Geschiedenis van de V. U. — Populair Wetensch. Schetsen: Het Chilasme en het Oude Testament IV. — Vragen van Jongeren. — Opvoeding en Onderwijs: Wat men vroeger van het gezin verwachtte. — Zending en Evangelisatie: „Geref. Imperialisme”. — Perschoon. — Kerkenieuws.

HOOFDARTIKEL

HET VIJFDE GEBOD EN HET MODERNE LEVEN.

I.
Enkele weken geleden heeft een ietwat eigenaardig dagbladbericht vooral in opvoedkundige kringen nogal de aandacht getrokken. Bedoeld bericht deed verslag van een samenkomst, die een directeur van een inrichting voor Middelbaar Onderwijs ergens in ons vaderland, waar doet er niet toe, gehouden had met zijn leerlingen. In die samenkomst bracht deze directeur de gezellige avondjes ter sprake, die zijn leerlingen op geregelde tijden hielden. Hij bleek van hetgeen daar al zoo omging, goed op de hoogte te zijn. Het was hem niet alleen bekend, dat op de uitnodigingskaarten, die voor zulke onder-onsjes verzonden werden, de letters G. B. voorkwamen, maar tot vermaak van zijn jeugdig publiek bleek hij er ook achter gekomen te zijn, dat die letters beteekenden: Geen Bagage, waarmee de jongelui bedoelden, dat zij er niet op gesteld waren, dat ouders of verzorgers meekwamen, omdat zij heelemaal onder elkander wenschten te zijn.

Wanneer het zoo ver gekomen is, dat kinderen en jonge mensen, die nog half kinderen zijn, ouders aanduiden als bagage, als pak en zak, die zij op hun levensreis voorshands nu eenmaal nog niet missen kunnen, maar waarvan zij toch zoo weinig mogelijk last wenschen te hebben, dan is wel alle pieteit volkomen zoek en in zóóver is dan ook dit kleine trekje van die twee letters als typeering van den tijd, waarin we leven, zeker niet zonder beteekenis.

De verleiding is groot om in verband daarmee een klaaglied aan te heffen over de tuchteloosheid, ja erger, de verwildering van de moderne jeugd. Zulk een klaaglied zou inderdaad heel wat coupletten kunnen bevatten, want er is meer dan stof genoeg voor, maar dan zou er billijkheidshalve toch een inleiding aan moeten voorafgaan die een antwoord gaf op de vraag: hoe is de jeugd zoo geworden? Waar liggen de diepere oorzaken van haar steeds toenemende opstandigheid?

En dan zou het insgelijks een eisch van billijkheid zijn, te erkennen, dat onze tegenwoordige jeugd opgroeit in een geestelijk klimaat, dat tot het kweeken van pieteit, ontzag, eerbied tegenover ouderen, om het nu maar niet te kras te zeggen, weinig bevorderlijk is.

De democratische richting, waarin onze tijd zich beweegt en die op zichzelf een zegen is te achten wanneer zij geleid wordt in de juiste bedding, is door het valsche licht van het revolutionaire ideaal geheel en al uit het goede spoor geraakt en wie verder ziet dan het oogenblik, vraagt zich met zorg af: waar gaan wij heen? Wij krijgen zoo nu en dan het onbehagelijk gevoel van in een wagen te zitten, die 70, 80, 90 K.M. per uur rijdt. Maar wij weten, dat de remmen niet in orde zijn. Alles gaat goed, zolang zich op den gladden, geruischloozen weg niets voordoet, maar er moet ook niet zóóveel gebeuren, of wij gaan met wagen en al omver.

De voortdurend sterker wordende revolutionaire tendenzen in onze samenleving forceeren een steeds verder doorgevoerd nivelleeringsproces, dat alle menschen naast elkaar plaatst op één vlak. Stelselmatig wordt aangestuurd op een toekomst, waarin alle verschil in rang en stand, positie en plaats zal zijn verdwenen. Voor de fijne constructie, die God onze Schepper voor de verschillende geledingen van

het menselijk gemeenschapsleven heeft verordend, en die als zij naar het goddelijk plan uitgevoerd werd, het gebouw zou maken tot een harmonisch geheel, mist onze tijd het oog. Dat er in onze menselijke gemeenschap groepen en kringen zijn met een eigen leven en levenswet, met een eigen orde en een eigen functie, daar wordt ruwweg overheen gelopen. Als het revolutionaire ideaal werkelijkheid werd dan zou straks ons volk, ja eindelijk heel de wereld niet anders zijn dan de som van eenige miljoenen los naast elkaar staande individuen, die zoodra er één was, die zich iets hooger wilde opwerken dan de massa, hem onmiddellijk en hardhandig naar beneden zouden trekken met de vraag: wie heeft u tot een overste en rechter over ons gesteld? Steeds dieper dringt een geest door die geen ordening duldt, waarin hooger en lager, meer en minder, boven en beneden als hatelijke verschillen worden gehandhaafd. In de staatkunde mag liefst niet gesproken worden van overheid en onderdaan, maar moet, wat dan nog regeering heet, uitvoerster zijn van den volkswil. Op maatschappelijk gebied heeft de vaktaal van de laatste jaren de namen: baas en knecht, patroon en arbeider geschrapt om ze te vervangen door die van werkgever en werknemer en dat er in het kerkelijk leven nog ambten zijn, als dragers van een hooger gezag, wordt door velen met onverholene ironie, zoo niet met fel sarcasme beschouwd als een verouderd begrip.

Zoo wordt de boeiende verscheidenheid van het menselijk gemeenschapsleven gewrongen en geperst in een alles vervlakkende eenvormigheid en worden de wortelen van dit leven uitgerukt uit den gezonden, door God zelf voor hen bestemden voedingsbodem om het allengs te laten verdorren in den steenachtigen grond van eijdelooze menselijke voorschriften. Want één gedachte beheerscht de geesten en de opvattingen en die gedachte is door de uitnodigingskaart waarvan in het begin van dit artikel sprake was, kort en bondig geformuleerd: G. B., Geen Bagage, geen van boven opgelegd gezag, dat majestueus den mensch aan zijn leiding onderwerpt en hem tot verantwoordelijkheid roept.

Is het wonder, dat jonge menschen die in zulk een atmosfeer opgroeien, de verzenen tegen de prikkels slaan? Zij doen feitelijk niet anders dan het voorbeeld volgen dat ouderen hun geven. Niemand onder ons zal eraan denken, het voor deze opstandige jeugd op te nemen en haar dikwijls alle perken te buiten gaande vrijpostigheid te verdedigen. Maar, zooals de ouden zongen... Wie wind zaait, zal storm oogsten. Wanneer de ouderen zelf voorgaan in het afwerpen van wat zij als hinderlijke bagage voelen, wat kunnen wij dan anders verwachten dan dat de jongeren daar voor zich de consequenties uit trekken?

Maar nu komt daar het vijfde gebod met zijn indrukwekkenden eisch: eer, eer uw vader en uw moeder, eer allen die over u gesteld zijn. Dat klinkt vreemd, als een lang weggestorven geluid, erger dan vreemd, het klinkt bijna vijandig in de ooren van den modernen mensch. Want eeren is — vooral het oorspronkelijk Hebreeuwsche woord laat dat sterk uitkomen — iemand voor gewichtig houden, hoogachten, tegen hem opzien, eerbied hebben, ja erger nog, tienmaal erger, het beteekent als het erop aankomt: buigen!

Een samenleving, waarin menschen elkaar eeren, naar den geest van dit gebod, is een samenleving, waarin verschillen van rang en stand, positie en naam niet maar met lijdelijk verzet worden geduld, maar gul en grif in hun beteekenis worden erkend. Dit gebod om te eeren, brengt, om zoo te zeggen, de hiërarchische lijn in het gemeenschapsleven. Het vijfde gebod ziet niet alle menschen op één hoogte, op één vlak naast elkaar. Het ziet ze als een opklimmende reeks, die uit de laagte omhoog rijst, als deelen van een geheel, zóó, dat niet het heele lichaam oog is of oor of hand of voet, maar als een lichaam, waarin sierlijke leden zijn en minder sierlijke, een hoofd dat denkt, een hand die uitvoert, een hart dat voortstuwt, een voet, die

volgt. Het ziet: ongelijkheid allerwege in ouders die eer hebben te vorderen en kinderen die eer hebben te brengen, in meerderen die hebben te gebieden en minderen die hebben te buigen, in overheden die hebben te regeren en onderdanen die hebben te gehoorzamen. Het ziet den mensch door het leven gaan, van alle kanten omgeven door een gezag dat bij elken stap dien hij doet, zich laat gelden. Het kent geen sterveling in de wereld die zich de weelde zou kunnen veroorloven van een onbeperkt zelfbeschikkingsrecht: zelfs de grootsten en de hoogsten vinden altijd weer machten boven zich.

Amsterdam.

T. FERWERDA.

UIT DE SCHRIFT

Niet zuchten.

Zucht niet tegen elkander, broeders, opdat gij niet veroordeeld wordt; zie de Rechter staat voor de deur. Jac. 5:9.

Het geloof kent de zuchtingen.

Ook wijzelve, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelve, zeg ik, zuchten in onszelve, verwachtende de aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing onzes lichaams.

In dit zuchten strekt zich de geloovige uit naar de verlossing, die aanstaande is.

Daarin openbaart zich juist het karakter van het geloof, als wij, erkennende de benauwing der verzoeking, ons vastgrijpen aan Gods beloften.

Dan zijn de geloofszuchtingen de zuchtingen der hope.

Dan trilt daaraan het van God gewekte leven.

En altoos weer zoekt de Heilige Geest door de bearbeiding met het Woord deze zuchtingen bij Gods kinderen te wekken.

...

Maar er is ook een ander zuchten.

Een zuchten, waarin het geloof verloochend wordt.

Een zuchten, geboren uit het wanhopig terneerliggen onder de benauwing.

In dit zuchten wordt Gods belofte losgelaten. De meerderheid, de onoverwinnelijkheid van het bedenken des vleesches wordt daarin erkend.

En daartegen waarschuwt Jacobus de twaalf stammen in de verstrooiing: Zucht niet tegen elkander, broeders.

Ge kent dat verschijnsel wel.

Wanneer we onder de beproeving moedeloos geworden zijn, en al zuchtende onzen weg vervolgen.

Dan bezwaren we elkanders ziel, en belemmeren elkander het uitzicht.

Dit zuchten is zoo gevaarlijk.

Het is zoo in strijd met de waarachtige vroomheid. Het wordt geboren uit die zielehouding, waardoor wij tegen God rebelleeren.

Dan maakt de verzoeking ons bitter.

Dan verwijten wij elkander.

En als wij dan de broeders zien, is het niet meer om God te danken en moed te grijpen, maar om te klagen en den moed te verliezen.

...

De verzoeking gaat ook in deze dagen aan Gods kinderen niet voorbij.

En dan wordt er veel geklaagd.

De klaagtonen ontbreken ook in onze dagen niet. Maar wij hebben wel toe te zien, hoe wij klagen.

Want alle klagen is nog geen vroomheid.

En er is ook in onzen tijd reden om te waarschuwen tegen het zuchten tegen elkander.

Zeer duidelijk dreigt dit gevaar, dat wij elkanders ziel gaan vermoeien door het jammerend zuchten.

Dat wij elkander gaan verbitteren, doordat wij elkander verwijten.